

Opplæring ansatte på Fjære koronavaksinering

Dokumenter og lenkene gjennomgås på egenhånd før du kommer til praktisk opplæring.

Hyperlenkene som er lagt kan åpnes ved at du må du holde musepekeren over og trykke på tasten Ctrl dersom du bruker pc. Ved bruk av tlf/nettbrett holder det å dobbelklikke på lenken

Innhold

Etiske retningslinjer for Grimstad Kommune.....	2
Basale smittevernrutiner.....	6
Observasjons kompetanse	7
Anafylaksi	8
Klargjøring og opptrekk av koronavaksiner - for helsesykepleiere og sykepleiere	9
Hvordan sette vaksinen i.m.....	9
Registrering av vaksinen – Helseboka	9
Melding av bivirkninger.....	9
Praktisk opplæring på Fjære koronavaksinasjon	9

Etiske retningslinjer for Grimstad Kommune

Å kjenne til de etiske retningslinjer er viktig da det beskriver verdier, prinsipper og gir retning for høy etisk praksis. Varsling gjør det mulig å rette opp kritikkverdige forhold.

- De etiske retningslinjer gjelder for alle ansatte, folkevalgte og for leverandører som leverer varer og tjenester på vegne av Grimstad kommune.
- Grimstad kommune skal drive sin virksomhet med integritet, med respekt for lover, og enkeltpersoners verdighet og rettigheter. Det forventes at folkevalgte og alle ansatte i Grimstad kommune handler i samsvar med kommunens verdier.
- Folkevalgte og ansatte har et selvstendig ansvar for at egne handlinger er i samsvar med de etiske retningslinjene. Folkevalgte og ledere er rollemodeller, og skal legge til rette for en kultur hvor etisk refleksjon er en daglig aktivitet. Ledere skal sørge for at medarbeiderne er kjent med og etterlever kommunes etiske retningslinjer.
- Etikklakaten og Varslingsplakaten er en del av de etiske retningslinjene. Se neste bilde
- Som ansatt skal du alltid å tilstrebe å utøve godt skjønn, være aktsom og vise hensyn når du jobber for Grimstad kommune. Det forventes at du gjør deg kjent med, slutter deg til og utfører oppgavene dine i tråd med prinsippene som er angitt her. Hvis du trenger råd om hvordan du skal håndtere et bestemt etisk dilemma, kan du rådføre deg med din nærmeste leder eller en annen som har den nødvendige fullmakt.

VARSLINGSPLAKATEN

For ansatte i Grimstad kommune

Arbeidsmiljølovens § 2-4: "Arbeidstaker har rett til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten. Arbeidstakers fremgangsmåte ved varslingen skal være forsvarlig. Arbeidstaker har uansett rett til å varsle i samsvar med varslingsplikt eller virksomhetens rutiner for varsling. Det samme gjelder varsling til tilsynsmyndigheter eller andre offentlige myndigheter. Arbeidsgiver har bevisbyrden for at varsling har skjedd i strid med denne bestemmelsen".

Varsling

Varsling er å videreformidle opplysninger om kritikkverdige forhold til noen som kan sørge for at forholdene rettes opp. Varsling bidrar til kvalitetssikring av virksomheten og til oppmerksomhet omkring den etiske atferd vi ønsker i Grimstad kommune. Kritikkverdige forhold kan være brudd på interne regelverk, lovbrudd, uforsvarlig saksbehandling eller klientbehandling, mobbing, eller annen uetisk eller kritikkverdig atferd.

Hvordan kan det varsles?

Varsling skal skje forsvarlig. Med det menes at intern varsling som hovedregel skal være forsøkt før eventuell ekstern varsling. Det vil alltid være ansvarlig å varsle til:

- Nærmeste, eventuelt overordnet, ledelse
- Tillitsvalgte
- Vernetjenesten
- Intern varslingsgruppe
- Eksternt varslingsmottak
- Arbeidsmiljøutvalget
- Interne revisorer eller kontrollutvalget
- Ordføreren eller andre politikere
- Offentlig tilsyn og myndigheter

Varsling gjennom media er forsvarlig når interne varsel ikke fører fram, eller ikke framstår som mulig for varsleren. Saken bør ha allmenn og samfunnsmessig betydning og ikke være av triviell karakter.

Varslingens form

Varselet kan gis muntlig eller skriftlig. Det anbefales å benytte eget varslingsskjema og at varslingen formuleres saklig og nøkternt.

Når du har varslet

Ledelsen skal følge opp varselet.

- Kritikkverdig forhold skal rettes opp. Varsleren skal ha beskjed innen 14 dager om hvordan varselet vil bli, eller har blitt, fulgt opp.
- Dersom varselet viser seg å være grunnløst, skal likevel varsleren få en ordentlig forklaring og korrigerende opplysninger.
- Ledelsen har ansvar for å ta vare på både varsleren og den som eventuelt er rammet av varslingen.

Forbud mot gjengjeldelse ved varsling
Arbeidsgiver kan ikke besvare varsling med oppsigelse, fratakelse av arbeidsoppgaver, utstøting eller andre former for negative reaksjoner som har karakter av straff eller sanksjon, jfr. aml §§ 2-4 og 2-5. Varslere som opplever negative sanksjoner, anbefales straks å orientere tillitsvalgte eller øverste ledelse.

Anonymitet og fortrolighet

Varsling kan gjøres anonymt, men åpenhet er ønskelig og vil bedre saksbehandlingen. Varslerens identitet skal, så langt som mulig, behandles fortrolig av alle involverte parter.

ETIKKPLAKATEN

For alle ansatte, folkevalgte og for leverandører som leverer varer og tjenester på vegne av Grimstad kommune

Kulturen i Grimstad kommune skal gjenspeile visjon og etiske kjerneverdier. Folkevalgte og ledere skal gå foran og motivere til etisk refleksjon og gode valg.

Visjon:

Grimstad med viten og vilje

De etiske kjerneverdiene i Grimstad kommune er:

**ÅPENHET
REDELIGHET
RESPEKT
MOT**

Folkevalgte og ansatte bidrar til å virkeliggjøre verdiene i de etiske retningslinjene når de:

ÅPENHET

- Bidrar til åpenhet i alt arbeid og samhandling i kommunen

REDELIGHET

- Opptrer redelig
- Er klar på egen rolle og unngår dobbeltroller
- Opptrer upartisk og praktiserer likebehandling
- Unngår gaver eller andre personlige fordeler som kan påvirke tjenestehandlinger, eller vekke mistanke om slik påvirkning

RESPEKT

- Er tydelig på eget syn og har toleranse og respekt for andres syn

- Møter publikum og brukere med vennlighet, respekt og omtanke
- Viser respekt for personvernet og overholder taushetsplikten

MOT

- Sier ifra om kritikkverdige forhold til den det gjelder eller varsler til noen som kan gjøre noe med det
- Tar ansvar for at egne handlinger er i samsvar med de etiske retningslinjene
- Overholder lover og regler, og forholder seg lojalt til vedtak og avgjørelser, når disse er i samsvar med kommunens etiske retningslinjer

Vaner som forebygger **smitte**

Papirlommetørkle

foran munn og nese beskytter andre når du hoster eller nyser. Kast lommetørkleet etter bruk. Vask så hendene.

Bruk albukroken

når du må hoste eller nyse og ikke har papirlommetørkle tilgjengelig.

Vask hendene

ofte og grundig, spesielt når du har vært ute blant folk.

Hånddesinfeksjon

med alkoholholdige midler er et godt alternativ når håndvask ikke er mulig, for eksempel på reise.

- Samfunnet står overfor en situasjon med potensielt stor smittefare for pasienter og brukere som mottar tjenester.
- Derfor er det viktig at alle ansatte er ekstra oppmerksomme på å tilegne seg kunnskap om smittehåndtering og holde seg faglig oppdatert på nasjonale informasjonskilder.
- Denne siden kan brukes som oppslag ift Koronavaksinen [Koronavaksine - FHI](#)

Basale smittevernrutiner

- [Hva hvis bakteriene ikke var usynlige](#) - tidsbruk ca. 1;51 min
- [Håndvask med såpe og vann](#) - tidsbruk ca. 1,26 min
- [En dråpe er ikke nok - hånddesinfeksjon](#) - tidsbruk ca. 40 sek
- [Hvordan ta på og av hansker](#) –tidsbruk 1,23 min
- [PowerPoint-presentasjon \(helsedirektoratet.no\)](#)

Observasjons kompetanse

ABCDE - NEWS - ISBAR

National Early Warning Score

Fysiologiske parametre	3	2	1	0	1	2	3
Besværsfrekvens (per minutt)	<15		16-19	20-29		30-34	>35
SpO ₂ (Stav 1%)	<91	92-93	94-95	≥96			
SpO ₂ (Stav 2" Pk)	<81	82-85	86-87	88-92	93-94 på oksygen	95-96 på oksygen	>97 på oksygen
Luft eller oksygen?		Oksygen		Luft			
Trykkløst blodtrykk (mmHg)	<90	91-100	101-110	111-219			>220
Puls (per minutt)	<50		51-90	91-100	101-130	131-150	>151
Besværsfrekvens**			A				CARD
Temperatur (°C)	<35,0		35,1-36,0	36,1-38,0	38,1-39,0		>39,1

Objektive målinger
gir meg
beslutningstøtte og
anerkjennelse hos
andre faggrupper

Hva:

- Felles skåringsverktøy for sykehus og kommuner
- Systematisk pasientobservasjon
- Systematisk kommunikasjon
- NEWS mer sensitiv enn tidligere verktøy TILT

Hvorfor:

- Lettere å prioritere alvorlighetsgraden til pasienten
- Tydelig kommunikasjon mellom faggrupper
- Enklere å beslutte tiltak til forbedring

www.pasientsikkerhetsprogrammet.no

- [Utvida film om ABCDE og NEWS](#) – tidsbruk ca. 4,21 min
- [ISBAR - hvordan gi opplysninger til annet helsepersonell](#) – tidsbruk ca. 4,5 min

Anafylaksi

Formål: Trygge rutiner for å behandle anafylaksi. Effektiv akuttbehandling. God faglig håndtering av anafylaksipasienter.

Gjelder for: Alle ansatte som er i kontakt med brukere som har risiko for anafylaksi.

Definisjon: Anafylaksi er en reaksjon på en eksponering, en generell overfølsomhetsreaksjon. Reaksjonen kan skjer raskt, vanligvis i løpet av få minutter til en times tid etter at triggeren er kommet inn i kroppen. Reaksjonen inntreffer raskest ved injeksjoner (legemidler, insektstikk).

Beskrivelse: Følgende symptomer eller **funn fra to eller flere organsystem** oppstått plutselig, i rask rekkefølge etter hverandre eller samtidig tilsier at det foreligger anafylaksi og **krever umiddelbar handling:**

- Hud: Utbredt kløe (hodebunn, håndflater, fotsåler), erytem, urtikaria, ødem.
- Luftveier: Dyspne, hoste, stridor, bronkial obstruksjon, dysfoni, hypoksi, nesetetthet
- Sirkulasjon: Hypotensjon m/uten takykardi, synkope, hjertestans, bradykardi.
- Mage-tarm: Magesmerter, oppkast, avføringstrang/-avgang.
- Annet: Uro, katastrofefølelse, ufrivillig urinavgang, forvirring.
- Hos personer som har opplevd repeterte anafylaksier (på samme eksponeringsform) gjentar gjerne det samme sykdomsbilde seg.
- **Sjekk:** Luftveier/respirasjon – sirkulasjon – bevissthetsnivå – hud
- **Fjern om mulig utløsende årsak**
- **Adrenalin i.m. straks**
 - **Adrenalin**[®] 1 mg/ml (0,1%) intramuskulært (i.m.) - fortrinnsvis i låret. Masser injeksjonsstedet
 - Voksne og barn over 12 år: 0,5 mg (0,5 ml **Adrenalin** 1 mg/ml)
 - Ved manglende bedring, eller ved forverring av symptomene, kan ny dose gis allerede etter 5 minutter
 - Dosen kan gjentas hvert 5. til 15. minutt så lenge som nødvendig^{1,5}
- **Legg pasienten flatt med hevede bein**
- **Tilkall hjelp – AMK – 113**
- **Noter:** klokkeslett – symptomer – event. målt puls/BT - effekt av adrenalin
- **Ved utilstrekkelig effekt av adrenalin eller ny forverring:**
- **Gjenta adrenalindosen etter 5-15 min**
- Etter de akutte anafylaksireaksjonene etterfølges en senfasereaksjon. Den andre fasen kan opptre 2 timer til 20 timer etter akuttfasen er over, og kan i noen tilfeller alvorligere enn den først. Det er ikke mulig å forutse en eventuell senreaksjon ut fra akuttfasereaksjon, verken dens alvorlighetsgrad eller forløp. Det er derfor man alltid skal ta kontakt med lege og det tilrådes en observasjonstid på 24 timer etter en akutt anafylaksi.
- Ved risiko for gjentakende anafylaktisk reaksjon bør det vurderes et behov for individuell plan.

Ansvar og myndighet:

- Gruppeansvarlig har ansvar for revidering av rutinen
- Avdelingsleder har ansvar for godkjenning av rutinen
- Ansvarlig helsesykepleier og lege har ansvar for at rutinen følges. Delegert myndighet fra legene.

Referanser:

- Nasjonal faglig retningslinje for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjon, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom
- Forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjon- og skolehelsetjenesten
- Norsk veileder i praktisk anafylaksihåndtering 1.utg 2014 fra Den Norske legeförening.
- www.helsebiblioteket.no/retningslinjer/akuttveileder-i-pediatri/anafylaktiske-reaksjoner/anafylaktiske-reaksjoner

Klargjøring og opptrekk av koronavaksiner - for helsesykepleiere og sykepleiere

- [PowerPoint-presentasjon \(helsedirektoratet.no\)](http://helsedirektoratet.no) kun ift klargjøring og blanding, ift opptrekk se videoer av finsk opptrekk og injeksjonsteknikk etter finsk opptrekk)
- Rutineplakater vil være tilgjengelig på Fjære koronavaksinasjon
- Videoer med Finsk opptrekk

Finsk opptrekk.MOV

Hvordan sette vaksinen i.m

Se film fra FHI:

- [Koronavaksine - FHI](#) -film ca. 4:42 min

Injeksjon etter finsk opptrekk.MOV

Registrering av vaksinen – Helseboka

Dette vil vi ta praktisk på selve dagen for de aktuelle

Melding av bivirkninger

- Link melde.no ved reaksjon: [Bivirkningsmelding for helsepersonell – Legemiddelverket](#)

Praktisk opplæring på Fjære koronavaksinasjon

- Pasientstrøm/Rutinen for Fjære koronavaksinasjon
- Gjennomgang av bygget

- Utstyr
- Arbeidstøy
- Brannrunde
- Evt praktisk gjennomgang av div. rutiner